

**KAMBIYO MEVZUATI UYGULAMALARI,
DÖVİZLE VE DÖVİZE ENDEKSLİ SÖZLEŞME YAPILMASINDA GENEL İLKELER**

R. Bülent DEMİRBAĞ

18 OCAK 2022

bulentdemirbag.com

bulentdemir

KAMBIYO MEVZUATI

bulentdemirbag.com

KAMBIYO MEVZUATINDA NORMLAR SIRALAMASI

ANAYASA

KANUN

CUMHURBAŞKANI KARARI

TEBLİĞ

TALİMAT

GENELGE

bulentdemirbag.com

ANAYASA

TBMM

KANUN

TBMM

KARAR

CUMHURBAŞKANI

TEBLİĞ

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

TALİMAT

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Finansal Piyasalar ve Kambiyo Gen.Müd.

GENELGE

TCMB

bulentdemirbag.com

TÜRK KAMBİYO MEVZUATI

- **Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında**
1567 Sayılı Kanun
 - 32 Sayılı Karar
 - Tebliğler
 - Talimatlar
 - Merkez Bankası Genelgeleri

bulentdemirbag.com

KAMBIYO MEVZUATI

TÜRK PARASININ KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 1567 SAYILI KANUN

- Döviz cinsinden ve dövize endeksli yapılan sözleşmeler ile ilgili düzenlemeler, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan KARARLAR, bu kararlara istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan TEBLİĞLER ve söz konusu karar ve tebliğlere istinaden T.C. Merkez Bankası tarafından çıkarılan GENELGELER ile yapılır.
- Tebliğlerin ve genelgelerin dayanağı olan kararlar da Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 1567 Sayılı Kanun'un Cumhurbaşkanı'na verdiği yetkiye istinaden çıkarılıyor.
- Kısaca 1567 Sayılı Kanun, Kambiyo Mevzuatı'nın yasal dayanağını oluşturur.
- Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 1567 Sayılı Kanun'un 3'ncü maddesi ile Kambiyo Mevzuatı düzenlemelerine aykırılık durumunda oluşan "kabahat" fiillerinin yaptırımları düzenlenmiştir.

1567 SAYILI KANUN, 1'İNCİ MADDE

Kambiyo, nakit, tahvil, hisse senedi
alım ve satımının

ve

kıymetli madenler ve kıymetli taşlardan

mamul veya bunları içeren

her nevi eşya ve kıymetlerin

ve

ticari senetlerle ödemeyi sağlayan

her türlü vasıta ve belgelerin

memleketten çıkarılmasının

veya

memlekete getirilmesinin

düzenlenmesine ve

sınırlama konmasına ve

Türk parasının kıymetinin korunması hakkında kararlar alınmasına

Cumhurbaşkanı (**mülga Bakanlar Kurulu**) yetkilidir.

1567 SAYILI KANUN, 3/1'İNCİ MADDE

Cezalar:

- Kanunun 3'üncü maddesi, Kanun uyarınca çıkarılan kararlara uymayanlar hakkında **idari para cezalarını** öngörmektedir.
- 3'üncü maddesi (1.) fıkrası: 3.000 TL - 25.000 TL
2008-2022(*)

(*) 14.211 – 118.555 TL

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA

**32 SAYILI
KARAR**

bulentdemirbag.com

Madde 1 –

Türk parasının kıymetini korumak amacıyla,

- Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesine,
- Döviz ve döviz temsil eden belgelere (menkul değerler ve diğer sermaye piyasası araçları dahil) ilişkin tüm işlemler ile
- Dövizlerin tasarruf ve idaresine,
- Türk parası ve Türk parasını temsil eden belgelerin (menkul değerler ve diğer sermaye piyasası araçları dahil) ithal ve ihracına,
- Kıymetli maden, taş ve eşyalara ilişkin işlemlere,
- İhracata,
- İthalata,
- Özelliği olan ihracat ve ithalata,
- Görünmeyen işlemlere,
- Sermaye hareketlerine

İlişkin kambiyo işlemlerine ait

- düzenleyici,
- sınırlayıcı esaslar

bu Karar ile tayin ve tespit edilmiştir.

Bu **Karar'a** ve

Bu Karar'ın Uygulanması Amacıyla Bakanlıkça Yayımlanacak **Tebliğlere**
Muhalefet

1567 Sayılı Kanun'la Ek ve Tadillerine Muhalefet Sayılır.

11 Ağustos 1989 tarihli R.G.'de yayımlanan ve 12 Ağustos 1989 tarihinden itibaren geçerli

32 sayılı Kararla

- Sermaye hareketleri serbestleşti
- Türkiye'ye dış kaynak girişinin önü açıldı

- **TL konvertibiliteye geçti**

-Türk Parası

-Döviz

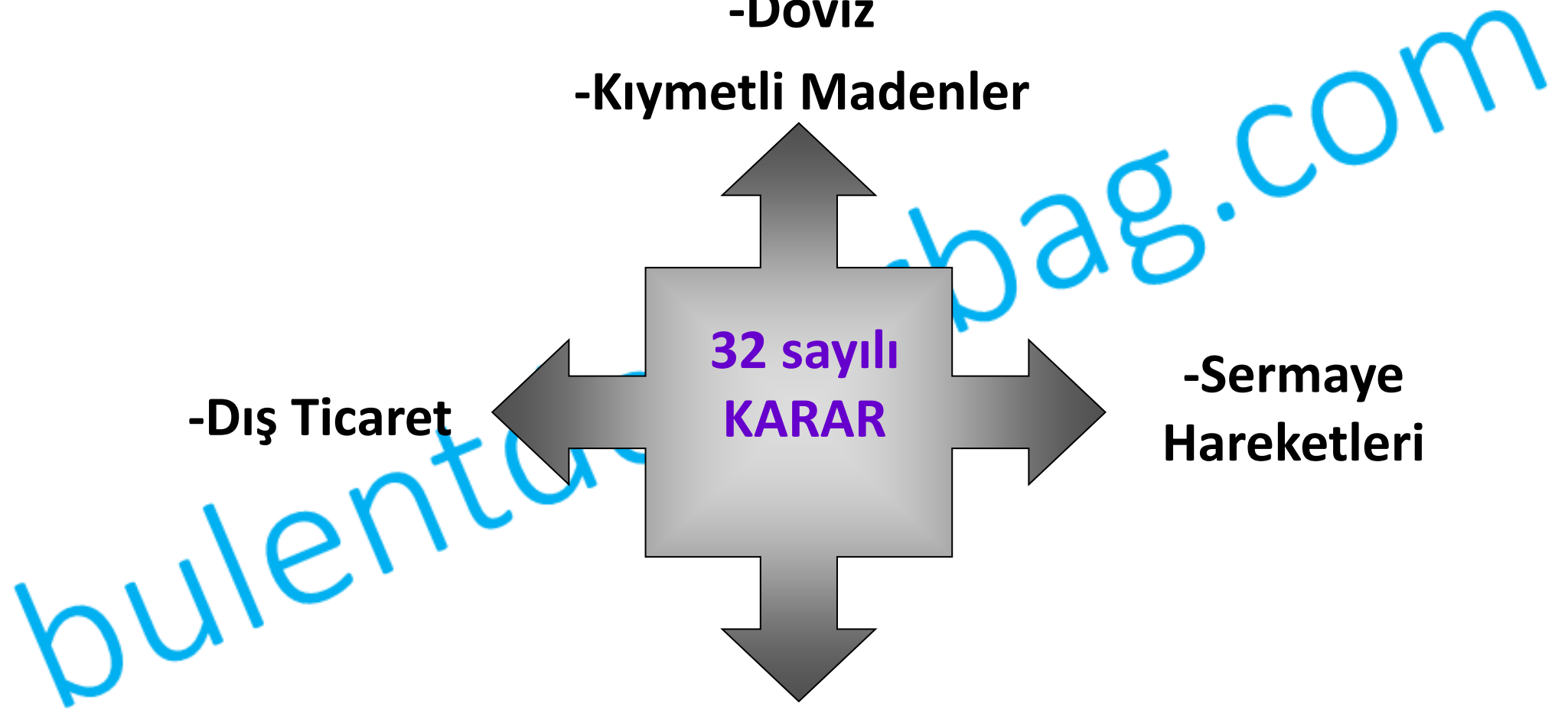
-Kıymetli Madenler

**32 sayılı
KARAR**

-Dış Ticaret

**-Sermaye
Hareketleri**

-Görünmeyen İşlemler

32 SAYILI KARAR, 4'ÜNCÜ MADDE

Döviz

Madde 4-

- a) Yurda döviz ithali ve yurttan döviz ihracı serbesttir.
- b) Türkiye'de yerleşik kişilerin beraberlerinde döviz bulundurmaları, bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ile yurt dışında döviz alım satımına yetkili kuruluşlardan döviz satın almaları ve bunlara döviz satmaları, dövizleri bankalarda açacakları döviz hesaplarında tutmaları, efektif olarak kullanmaları, bankalar vasıtasıyla yurt içinde ve yurt dışında tasarruf etmeleri serbesttir.
- c) Türkiye'de yerleşik kişilerin, dışarıda yerleşik kişilerden, Türkiye'de yapacakları işlemler nedeniyle döviz kabul etmeleri serbesttir.
- d) Dışarıda yerleşik kişiler; bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlarla döviz alım ve satımı yapabilirler
- e) Türkiye'de yerleşik kişiler ile dışarıda yerleşik kişilerin, bankalar vasıtasıyla yurtdışına döviz transfer ettirmeleri serbesttir. Bakanlık yurtdışına döviz transferi yapılabilecek diğer kuruluşları belirlemeye yetkilidir.
- f) 10.000 Avro veya eşitini aşan efektifin yurt dışına çıkarılması Bakanlıkça belirlenecek esaslar dahilinde yapılır.
- g) Türkiye'de yerleşik kişilerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, kendi aralarında menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövizle endeksli olarak kararlaştırılmaz.

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARAR

- 32 Sayılı Karar'ın 4'üncü maddesinin (g) bendi;
Türkiye'de yerleşik kişilerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, kendi aralarında menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak **kararlaştırılmaz.**

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar

- 32 Sayılı Karar'ın Geçici 8'inci maddesi;

Bu Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde, söz konusu bentte belirtilen ve daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerdeki döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedeller, **Bakanlıkça belirlenen haller dışında;** Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenir.

32 sayılı Karar'ın
DÖVİZ başlıklı 4'üncü maddesi (g) bendi ve
Geçici 8'inci madde;
12.09.2018 tarihli ve 85 sayılı Cumhurbaşkan Kararı ile 13.09.2018
tarihinde yürürlüğe girmiştir.

- DÖVİZ CİNSİNDEN
- DÖVİZE ENDEKSLİ

YAPILMIŞ veya YAPILACAK **SÖZLEŞMELERE**
belirli istisnalar dışında KURALLAR getirilmiştir.

1980'LERDEN, EYLÜL-2018'E KADAR
DÖVİZLE SÖZLEŞME YAPILMASI KONUSUNDA
bir SINIRLAMA bulunmamakta idi.

bulentdemirbag.com

SINIRLAMAYA NEDEN GİDİLDİ?

2018 yılında yaşanan kurlardaki hareketlenme nedeniyle

- Dalgalanan döviz kuruna karşı ticaret ve üretim faaliyetlerinin devamlılığını sağlamak,
- Borç-Alacak ilişkisini dengelemek ve
- Tarafların haklarını korumak amaçlı... bazı tedbirler alındı.
 1. Döviz geliri olmayanların döviz kredisi kullanmasına sınırlama getirilmesi,
 2. İhracat bedellerinin belli sürelerde yurda getirilmesi uygulamasına geçilmesi,
 3. Döviz cinsinden veya dövize endeksli sözleşme yapılmasına kısıtlama getirilmesi.

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARAR

32 Sayılı Karar'ın 4'üncü maddesinin (g) bendinde,

Bakanlığa verilen yetkiyle

2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de

(Bu Tebliğ, tespiti Bakanlığa bırakılan konuları düzenlemektedir.)

2018 yılında iki önemli değişiklik yapılmıştır.

- 06.10.2018 tarihinde 2018-32/51 sayılı Tebliğ ve
- 16.11.2018 tarihinde 2018-32/52 sayılı Tebliğ ile yapılmıştır.

32 Sayılı Karar'a İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
06.10.2018 tarihli ve
2018-32/51 sayılı Tebliğ

Tespiti Bakanlığa bırakılan konuları düzenleyen 28.02.2008 tarihli ve 2018-32/34 sayılı Tebliğ'de değişiklik yapılmıştır.

Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında yaptıkları/yapacakları sözleşmelerin, özellikle istisnaları belirlenmiştir.

Ancak yapılan bu değişiklik, çok kısa süre sonra, 16.11.2018 tarihli Tebliğ'le yeniden değiştirilmiştir.

32 Sayılı Karar'a İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
16.11.2018 tarihli ve
2018-32/52 sayılı Tebliğ

Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında yaptıkları/yapacakları sözleşmelerin, başta kapsam ve istisnalar olmak üzere, hangilerini döviz cinsinden veya dövize endeksli düzenleyebilecekleri, hangilerini döviz cinsinden veya dövize endeksli düzenleyemeyecekleri hususları belirlenmiştir.

TANIMLAR

Sözleşme en az iki kişinin karşılıklı ve birbirine uygun irade açıklamasında bulunmaları ile meydana gelen hukuki işlemdir.

Sözleşme belirli bir hukuki sonucu doğurmaya yönelik karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanlarından oluşan bir hukuki muameledir.

Sözleşmeyi yapan taraflar bir hakkı veya hukuki ilişkiyi kurmak, devretmek, değiştirmek veya ortadan kaldırmak amacıyla yaparlar.

Sözleşmeler yazılı yapılabileceği gibi yazısız da yapılabilir.

TANIMLAR

İş Sözleşmesi: Bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşmedir. İş sözleşmesini belirginleştiren bağımlılık unsurudur ve işin işverenin yönetim ve gözetimi, diğer bir ifade ile işverenin otoritesi altında yapılması gerektiğini ifade etmektedir.

TANIMLAR

Hizmet Sözleşmesi: Hizmet; teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir.

Bu işlemlere ilişkin sözleşmeler “hizmet sözleşmesi” olarak kabul edilmektedir.

bulentdemirbag.com

TANIMLAR

Eser Sözleşmesi: 6098 Sayılı Borçlar Kanunu'nun 470. maddesinde;

“Eser sözleşmesi, yüklenicinin bir eser meydana getirmeyi, iş sahibinin de bunun karşılığında bir bedel ödemeyi üstlendiği sözleşmedir”
şeklinde ifade edilmektedir.

bulentdemirbag.com

TANIMLAR

Döviz Cinsinden Sözleşme (Bedeli ve Diğer Ödeme Yükümlülükleri Döviz Cinsinden Belirlenen Sözleşme):

Sözleşmede yer alan tutarın döviz olarak belirlendiği sözleşmedir.

bulentdennirbag.com

TANIMLAR

Döviz Endekli Sözleşme (Bedeli ve Diğer Ödeme Yükümlülükleri Döviz Endekli Olarak Belirlenen Sözleşme):

Sözleşmede yer alan TL tutarının belirli bir döviz cinsine endekslenerek belirlendiği, ödemenin TL veya döviz cinsinden yapılabildiği sözleşmedir.

TANIMLAR

Döviz: Efektif dahil yabancı parayla ödemeyi sağlayan her nev'i hesap, belge ve vasıtalar

bulentdemirbag.com

TANIMLAR

Türkiye'de yerleşik kişiler: Yurtdışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dâhil Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek ve tüzel kişiler

Dışarıda yerleşik kişiler: Türkiye'de yerleşik sayılmayan gerçek ve tüzel kişileri

TANIMLAR

Türk vatandaşı: Türkiye Cumhuriyeti Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişiyi

Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi

bulentdemirbag.com

TANIMLAR

Menkul kıymetler: Sermaye ve para piyasalarında işlem gören her türlü Türk ve yabancı menkul kıymetleri ifade etmektedir.

(Menkul kıymet yatırım fonu katılma belgesi, 32 sayılı Karar'ın uygulanmasında menkul kıymet olarak mütalaa edilmektedir).

TANIMLAR

Satış sözleşmesi: Satıcının, satılanın zilyetlik ve mülkiyetini alıcıya devretme, alıcının ise buna karşılık bir bedel ödeme borcunu üstlendiği sözleşmedir.

Gayrimenkul Satış Sözleşmesi: Taşınmaz malların satışının konu edildiği sözleşmelerdir.

Menkul Satış Sözleşmesi: Taşınmaz satışının dışında kalan malların satışının konu edildiği sözleşmelerdir.

İÇERİĞİNE GÖRE DÖVİZ CİNSİNDEN VE DÖVİZE ENDEKSLİ SÖZLEŞMELER

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

Tebliğ'in 8'inci maddesinde

Döviz Cinsinden ve Dövizle Endeksli Sözleşmeler'in

- Kapsamı,
- Çerçevesi ve
- İstisnaları düzenlenmiştir.

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(1) Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; konusu yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil **GAYRİMENKUL SATIŞ SÖZLEŞMELERİNDE** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.**

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(2) Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; konusu yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil **GAYRİMENKUL KİRALAMA SÖZLEŞMELERİNDE** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştıramazlar.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(3) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin veya bu maddenin on dokuzuncu fıkrasında belirtilen kişilerin alıcı veya kiracı olarak taraf oldukları gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**.

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(4) Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli konaklama tesislerinin işletilmesi amacıyla kiralananmasıyla ilgili **GAYRİMENKUL KİRALAMA SÖZLEŞMELERİNDE**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür.**

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(5) Gümrüksüz satış mağazalarının kiralanmasına ilişkin **GAYRİMENKUL KİRALAMA SÖZLEŞMELERİNDE**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**.

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(6) Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; yurt dışında ifa edilecekler ile gemi adamlarının taraf oldukları dışında kalan **İŞ SÖZLEŞMELERİNDE** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak **kararlaştıramazlar.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(7) Türkiye'de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; aşağıda belirtilenler dışında kalan danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil **HİZMET SÖZLEŞMELERİNDE**, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak **kararlaştıramazlar**.

- a) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,
- b) İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- c) Türkiye'de yerleşik kişilerin yurtdışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
- c) Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; Türkiye'de başlayıp yurtdışında sonlanan, yurtdışında başlayıp Türkiye'de sonlanan veya yurt dışında başlayıp yurtdışında sonlanan hizmet sözleşmeleri.
- d) Türkiye'de yerleşik kişilerin Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli konaklama tesislerinde akdedeceği konaklama hizmet sözleşmeleri. (30.01.2021 tarihli RG)

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(8) Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; döviz cinsinden maliyet içeren eser sözleşmelerinde, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

bulentdenirbag.com

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(9) Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; **taşıt satış sözleşmeleri** dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(10) Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; **taşıt kiralama sözleşmeleri** dışında kalan menkul kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(11) Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile yurt dışında üretilen donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları **mümkündür.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de Değişiklik Yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(12) 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan **gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmelerinde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak** kararlaştırılması **mümkündür**.

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(13) 32 sayılı Karar'ın 17 ve 17/A maddeleri kapsamında yapılacak **finansal kiralama (leasing)** sözleşmelerine ilişkin bedellerin döviz cinsinden kararlaştırılması **mümkündür.**

bulentdemirbag.com

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(14) **Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin** taraf olduğu iş sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(15) On altıncı fıkrada hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kamu kurum ve kuruluşlarının veya Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(16) Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası andlaşmaların ifası kapsamında gerçekleştirilecek olan projeler dahilinde; yükleniciler veya görevli şirketlerin ve bunların sözleşme imzaladığı tarafların üçüncü taraflarla akdedeceği veya bahsi geçen projeler çerçevesinde akdedilecek, **gayrimenkul satış sözleşmeleri ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmelerde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(17) 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak yapılan sözleşmelerde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**. Bu işlemlerle ilgili olarak bankaların taraf olduğu sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(18) 32 sayılı Karar hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçlarının (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülüklerin döviz cinsinden kararlaştırılması mümkündür.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(19) **Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan;** şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin veya ortak kontrol ve/veya kontrolüne sahip bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin işveren veya hizmet alan olarak taraf olduğu **iş ve hizmet sözleşmelerinde,** sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırılması **mümkündür.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(20) Türkiye'de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az yüzde elli hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların Türkiye'de yerleşik kişilerle döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri haricindeki sözleşmeleri akdetmeleri mümkündür.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(21) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayan **sözleşmeler kapsamında düzenlenecek kıymetli evraklarda yer alan bedellerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenmesi mümkün değildir. Ancak, 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş ve dolaşıma girmiş bulunan bu kapsamdaki kıymetli evraklar anılan geçici madde hükmünden istisnadır.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(22) Uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak dövize endekslenen sözleşmeler, 32 sayılı Karar'ın 4'üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında dövize endeksli sözleşme olarak değerlendirilir. Ancak, taşımacılık faaliyetlerine ilişkin hizmet sözleşmelerinde akaryakıt fiyatlarına endeksleme yapılması mümkündür.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(23) Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler 32 sayılı Karar'ın 4'üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında Türkiye'de yerleşik olarak değerlendirilir. Ancak, sözleşmenin yurt dışında ifa edilmesi durumunda bu fıkra hükmü uygulanmaz.

**TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin
2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan
2018-32/52 sayılı Tebliğ**

(24) Bu madde uyarınca akdedilecek sözleşmelerde istisna kapsamına alınan, ancak 32 sayılı Karar'ın Geçici 8'inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan sözleşmeler de anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

bulentdemirbag.com

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(25) 32 sayılı Karar'ın Geçici 8'inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan, taşıt kiralama ve yolcu taşıma amaçlı ticari taşıt satış sözleşmeleri anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

(26) 32 sayılı Karar'ın Geçici 8'inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan, menkul ve gayrimenkullere ilişkin finansal kiralama sözleşmeleri anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

(27) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedellerin** 32 sayılı Karar'ın Geçici 8'inci maddesi kapsamında **Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmesi zorunludur.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(28) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedeller 32 sayılı Karar'ın Geçici 8'inci maddesi kapsamında Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenirken mutabakata varılamazsa; akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller, söz konusu bedellerin 2.1.2018 tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının 2.1.2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

- 32 sayılı Karar'ın Geçici 8'inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilen konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller bu fıkranın ilk paragrafına göre **iki yıllık süre için Türk parası olarak belirlenir**. Ancak, Türk parası olarak belirlemenin yapıldığı kira yılının sonundan itibaren bir yıl geçerli olmak üzere; anılan paragraf uyarınca Türk parası olarak belirlenen kira bedeli, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, belirleme tarihinden belirlemenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir. Bir sonraki kira yılı Türk parası cinsinden kira bedeli ise, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, önceki kira yılında geçerli olan kira bedelinin Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir ve belirlenen Türk parası cinsinden kira bedeli bu fıkra da belirtilen iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olur.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

- Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde tahsili yapılmış veya gecikmiş alacaklar ile gayrimenkul kira sözleşmeleri kapsamında verilen depozitolar ve sözleşmelerin ifası kapsamında dolaşıma girmiş kıymetli evraklar için [bu fıkra hükmü uygulanmaz.](#)

bulentdemirbag.com

TEŐEKKÜR EDERİM.

R. Bülent DEMİRBAĞ

bulentdemirbag.com

bulentdemirbag.com